



Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

7. Remissio peccati propriè gratia per fidem Christi data: & tribus modis juxta Pelagianos gratuita. Pauca de differentia justitiæ hominis, factorum, ex lege & justitia fidei seu ex fide.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

si crederent Christo, qui sic indicabat cautionem de futuro, ut veniam condonaret peccatis, nec insistebat legi in tentatione supplicij, sed concurrentes liberalissimo gremio confovebat, non exanimans terrore depressos, sed reparans benignitate correctos. Vbi per veniam condonacionem perque benignitatem qua gremio liberalissimo foventur, nihil intelligit aliud, nisi remissionem qua per fidem peccatis peccatis datur. Quod multo clarius paulo post explanat ubi differentiam Christi & legis in Synopsim contrahit: *Commendans ergo, inquit, hanc gratiam iudeis, quia lex punit scelerios, nec habet illam efficientiam misericordie quam Baptisma: in quo confessione brevi, actum delicta purgantur, ostendit debere illos currere ad Christum, implorare opem huius indulgentie & advertere quod lex morum vulneribus comminetur, gratia vero efficaciter celeriterque medatur. Ecce discrimen legis & gratie Christi, quatenus remissionem peccatorum complectitur, quod ante ipsum eodem ferè modo Pelagius expresserat: Non ex lege beneficium, sed ex fide; lex enim non donat peccata sed damnat. De qua remissionis gratia in Pelagianorum scriptis sæpissime fit mentio, ut non sit operæ pretium pluribus testimonijs lectorem onerare.*

Fol. 84

In c. 4 ad Rom. n. 25

Lib. 1. op. imperf. cont. Jul. f. 82
Lib. 1. op. imperf. cont. Jul. f. 85

Hanc itaq; gratiam illam liberatricem esse volunt, quam suppliciter implorat Apostolus & cum Apostolo tota Christi Ecclesia ut liberetur à corpore mortis huius. Aperte enim dicit Iulianus Apostolum illa verba referre ad consuetudinem delinquendi, à quo reatu quisque liberatur. Et alio in loco: *Quis me liberabit à corpore mortis huius, id est, inquit, quis me liberabit à reatu peccatorum meorum qua commisi cum vivere potuissem, qua legis severitas non donat, sed ulciscitur. Idemque inculcant omnes Pelagiani cum suo authore Pelagio ut supra fuis declaravimus. Neque enim intelligunt*

A hominem per aliquam gratiam à peccato illo quod in membris habitat, hoc est à concupiscentia sua liberari, sicut in Catholica doctrina intelligitur, ne scilicet voluntati suae peccatum istud & omnis iniustitia dominetur: quia hoc volunt per liberum hominis arbitrium fieri, utpote qui sufficit ingenio sibi moribus dare leges ut Iulianus loquitur, & initio libri primi demonstratum est.

Cum ergo remissio non futura peccata, sed præterita respiciat, à quorum ultione homo per veniam liberatur, nullum quoque homini ad cavenda peccata superandaque peccatorum tentationes præbet auxiliū, sed relinquitur homo sibi ut si quid mali non facit vel boni facit, ut iustus sit, hoc à solo arbitrio eius expectandum sit. Hoc indicat aperte Iulianus: *Peccatum, inquit, dominabatur vobis cum reatum impendebat ultio, postea autem quam gratia beneficia consecuti estis, & depositi reatum ponderibus respiratis, ingenio pudore commoti debetis gratiam referre medicanti. Nempe, per vos ipsos naturamque, ut Pelagius loquitur, in melius per Christum instauratam, bonum in posterum operando. Quod manifestissimis verbis interpretem agens Iuliani Augustinus ostendit: Tu vestro more (subijcit) qui de vestro descendit errore, non agnosces gratiam nisi in dimissione peccatorum, ut iam de cetero per liberum arbitrium ipse homo seipsum fabricet iustum. Et in sermonibus, cum bene operandi gratiam inculcasset, Pelagium, Pelagianumve quempiam respondentem introducit: Sed scis feci mihi quod in baptismo accipi remissionem omnium peccatorum: Nempe ad operandum deinceps mea libertate ac potestate iustitiam. Ex quibus profecto constat etiam remissio peccatorum vera Christi gratia sit, si tamen alia nullo libero superaddatur arbitrio perinde esse ac si per nudas naturæ vires perfectio iustitiæ assereretur.*

Lib. 1. op. imperf. cont. Jul. f. 49

Lib. 2. op. imperf. cont. Jul. f. 49

Lib. 2. op. imperf. cont. Jul. f. 49

Lib. 2. op. imperf. cont. Jul. f. 49

Lib. 2. op. imperf. cont. Jul. f. 49

Remissio peccati propriè gratia per fidem Christi data: Et tribus modis juxta Pelagianos gratuita. Pauca de differentia iustitiæ hominis, factorum ex lege; & iustitiæ fidei seu ex fide.

CAPVT SEPTIMUM.

HÆc autem remissio fidei seu ex fide peccatorum, est propriè illa gratia juxta Pelagianos, quam toties Apostolus prædicat gratis per Iesum Christum hoc est, per Christi fidem dari. Declarant hoc allegata superius divi Augustini verba: *Dicunt etiam gratiam Christi, quæ data est per solum Iesum Christum, quæ neque lex est, neque natura, ad hoc tantum valere ut peccata præterita dimittantur. Quod autem gratuita sit, sæpissime in suis commentarijs inculcat Pelagius. Gratia, inquit, plus quam abundavit, ut non solum à morte redemptus, gratis peccata dimittit, sed etiam &c. Et in Epistolam ad Timotheum propositum Dei vocat quæ proposuit nos gratis salvari per Christum,*

Lib. de grat. & lib. arb. c. 13.

In c. 1 ad Ephes.

In c. 1. n. 20

A nempe per gratuitam veniam, quæ per fidem datur. Quam veniam ideo in Epistola prima sine meritis tribui dicit. Unde eandem remissionem etiam Dei misericordiam vocant, quæ nobis necessaria sit, non ut non peccemus, sed quia peccavimus. Et sic ubicumque Pelagianus gratuitam Dei commendat gratiam, quæ credentibus sive per fidem Christi datur, non nisi illam remissionem vel certe simul doctrinam Evangelicam intelligunt. Ex quibus certissimum esse debet remissionem non tantum peccati, sed etiam sub nomine & ratione gratiæ Pelagianos fuisse confessos. Quod ex illo quoque Augustini loco perspicuum est, ubi tradit Pelagianos sic dicere, hanc esse solam non secundum merita nostra gratiam

In c. 1. n. 31

Lib. de nat. & grat. cont.

Lib. de grat. & lib. arb. c. 6. vide & c. 13. supra

Epist. 105

gratiam qua homini peccata dimittuntur: illam vero que datur in fine, id est eternam vitam, meritis nostris precedentibus reddi. Et sane tamen nihil aliud dicerent nisi quod Pelagius dicit, pro peccatis Dominum esse exorandum, satis eandem remissionem gratiam esse faterentur, juxta illud Augustini: Ipsa igitur oratio, clarissima est gratia iustificatio.

Istam autem remissionem peccatorum non eo sensu gratuitam ac sine meritis, quo Catholici putant, nempe quod gratis homini spiritus penitentiae sine ullo operum bonorum merito inspiretur, sed alijs tribus de causis. Primo quod illa detur etiam gentibus illis qui nulla legis, hoc est ceremoniarum opera profecerunt, sed tantummodo in Christum fide crediderunt. Audi luculente hoc tradentem

In c. 3. Rom. n. 49. Pelagium: Sine quibus operibus, inquit, Legis, Apostolus iustificari hominem per fidem dixisse credendus est. scilicet circumcisions vel sabbathi & ceterorum huiusmodi, non absque iustitia operibus de quibus beatus Iacobus dicit: fides sine operibus mortua est: hic autem de illo dicit, qui ad Christum veniens sola, cum primam credit, fide saluatur. Nam opera legis illo sensu vult distingui contra opera gratiae, quae scilicet homo facit implendo mandata iustitiae. Et paulo superius exponens quo sensu dictum

Ibid. in. 32. sit ex operibus legis non iustificari omnem carnem: opera legis circumcissionem, dicit sabbatum & ceteras, remonens, quae non iam ad iustitiam quam ad carnis letitiam pertinebant. Et hoc est quod mox dicit sine lege iustitiam Dei esse manifestatam, quia nobis gratis a Deo donata est, non nostro labore, scilicet per ceremonias legis quae sita.

Per istam enim fidei & legis oppositionem distinguunt tempus Christi & legis: & significant olim fuisse datam peccati remissionem, vel per naturae opera, vel per legis ceremonias, nunc autem singulari Christi liberalitate, per solam Christi fidem sine ullis legalibus ceremonijs. Vult, inquit Pelagius, istam beatitudinem (scilicet remissionis peccatorum) tribus temporibus assignare, naturae, & circumcisions, & Christianitatis. Quam doctrinam & alio aperte & constanter tradit. Nam illud Pauli ad Petrum interpretans: Gentiliter vivis & non Iudaice. Non ex operibus, inquit, legis, sed sola fide sicut gentes, vitam in Christo invenisse te nosti. Et confestim post opera illa legis ex quibus non iustificatur

In c. 4. Rom. n. 19. homo, circumcissionem esse dicit & sabbatum, dies festos &c. quae non propter iustitiam sed ad edomandam populi duritiam sunt mandata. Et isto plane sensu sexcenties repetit, sola fide hominem iustificari: Et spiritum sanctum sola fide accipi. Vult enim excludi tantummodo legis ceremonialis opera, non moralis: nam etiam sine fide Christi totam legis moralis iustitiam a gentibus servari olim potuisse, & iam magna ex parte posse, supra juxta Pelagij dogmata demonstravimus.

Secunda itaque causa cur remissio peccatorum gratis detur, proprie tempus adventus Christi respicit. Putant enim Pelagiani olim tempore legis naturae atque Moyli non fuisse illam peccatorum remissionem quae sola fide

credentibus in Christum datur, necessariam, propterea quod homines poterant propter naturae & liberi arbitrij integritatem, totam legem custodiendo si vellent, omnem omnino implere iustitiam. Nunc autem quia peccandi nimia consuetudo prevaluit, non amplius ut supra ex ipsorum verbis ostendimus totam posse servari legem, ideoque peccata, quae per illam consuetudinis infirmitatem praecipitata voluntate perpetrata sunt, gratuita remissione per fidem Christi, quae a cujlibet nuda voluntate pendet, esse delenda. Modo, inquit Pelagius, ex operibus legis non iustificatur omnis caro, significans olim fuisse iustificatam. Et exponens quo pacto nunc sola fide iustificemur, quia, inquit, nemo illam (legem) servat, ideo dictum est, quod sola fide iustificandi esse credentes. Et disertis verbis ad illud Apostoli: Qui fecerit homo vivet in ea: nemo enim, inquit, illorum vivit: quia in hoc tempore nemo profecit legem sine Christo, quia & hoc legis est ut ipsi credatur. Vnde mysterium gratiae & fidei Christi praefinitum putat, hoc tempore quando, inquit, iam homines aliter salvari non poterunt, nisi Christi fide salventur. Nam quod omnes homines dicantur mendaces & peccatores, hoc vel ad Iudaeos tantum vel ad tempus Christi pertinere contendunt, quibus propterea gratuita remissio erat necessaria. Neque sine magna discriminis ponderatione dixit Pelagius, hunc

autem boni aliquid operari. Ex quo facile intelligitur, quo fundamento Pelagius & Iulianus conformiter docent, ideo Iudaeos ab Apostolo reprehensos, quod suam iustitiam vellent statuere, & per Christum nollent liberari a corpore mortis huius; quia praesuperbia remissionem peccati non putarent sibi esse necessariam quam Christus gentibus afferbat. Nempe hoc volunt, omnes homines tempore Christi propter peccandi consuetudinem legem esse aliqua ex parte praevicatos, & ideo fidem Christi eis fuisse necessariam ut ab eo veniam impetrarent. Quasi de cetero ad bene vivendum vel vere iustitiae opera facienda, Christi gratia intus operans nullo pacto requireretur, Ignorantes, inquit Pelagius, quod Deus ex sola fide iustificat, & iustos se ex legis operibus, quam non custodierunt, esse putantes, noluerunt se remissioni subicere peccatorum, ne peccatores fuisse viderentur. Et Iulianus in Iudaeorum superbiam conatur illa verba transferre, qui me liberabit &c. tanquam illos in se transfiguravit Apostolus, qui, inquit, contemebant dona Christi, velut sibi non necessaria; quod veniam daret ille peccati, quae ipsi legis admonitione vitassent.

Tertia causa cur remissionem peccatorum sine meritis esse statuunt est ista, quia a Gentibus ad fidem conversis, nulla laboriosa penitentiae opera in baptismo postulantur, Magna beatitudo est (ait Pelagius) sine labore legis & penitentiae Domini gratiam promereri nempe remissionis peccatorum. Et sic Apostolum dixisse docet sine penitentia esse dona Dei; nempe quia

sine afflictione penitentiae, si crediderint salvabuntur.

Ex quibus facile intelligitur quid Pelagiani intelligant per iustitiam ex fide, quam tantopere contra iustitiam hominis, & iustitiam ex lege inculcat Apostolus, & quantopere in hoc à Catholica fide aberraverint. Nihil enim intelligunt aliud, nisi remissionem peccati, quæ ex fide Christi, sine operibus legis, ut supra

In 10. R. 4.

explicuimus, credentibus datur: Talis enim, ait Pelagius, est ille qui Christum credidit, die qua cre-

didit, qualis ille qui universam legem implevit. Cum vero totam homo legem per seipsum impleverit, quod olim quidem, non item hoc tempore fieri potest, illam esse iustitiam ex lege, & iustitiam hominis, & iustitiam factorum: Quia, inquit, iam non Dei est sed ipsorum: quasi diceret, quia illam Deus non dedit per fidem remittendo peccata, sed ipsi eam sibi suis viribus & bonis operibus pepererunt.

De alia Christi gratia, doctrina, & exemplo Christi. Quæ vires, & effectus eius, & quamdiu à Pelagianis asserta.

CAPVT OCTAVVM.

SEo cum peccatorum remissio solis preteritis peccatis medeatur, tota vero Christi Ecclesia in suis precibus plaque Dominica oratione quoddam aliud bene vivendi adiutorium ad cavendas superant. atque peccatorum futurorum tentationes imploret, ad aliam gratiam Christi adacti sunt confitentiam. Adiecerunt enim gratia remissioni, doctrinam & virtutis exemplum, quod mundo perfectissima conversatione sua exhibuit Christus, & in doctrina Evangelica continetur atque proponitur. Dilucide tradit hoc

Lib. de grat. Christi. 2.

Augustinus his verbis: Solent dicere nobis, in eo Christum ad non peccandum prabuisse adiutorium quia ipse vivendo, in lege docendo reliquit exemplum. Et allatis verbis Pelagij quibus dicit, in omnibus est libertas arbitrium (hoc est gratia illa creationis quam primo docuit) & gratia per naturam, sed in solis Christianis inveniatur à gratia mentem eius indagando, & profecundo subne-

Cap. 31.

fit: Iterum querimus, quæ gratia? Et adhuc poterit respondere lege atque doctrinâ Christianâ. Cum vero & lex Pelagianis gratia sit eaque iudæis in adiutorium data, quid sibi vult quod jam in solis Christianis liberum arbitrium à gratia juvari tradit? Audi nodi solutionem totumque gratia Pelagiana mysterium ex Augustino: Hoc adiutorium legis atque doctrinæ etiam Prophetis fuisse temporibus; adiutoriam autem gratia quæ proprie gratia nuncupatur, in Christi esse arduum est exemplo. Quod, inquit ulterius, nihilominus ad doctrinam pertinere perspicitur quæ nobis Evangelica demonstratur. Iudæis enim & peccatoribus secundum ea quæ paulo ante ex Pelagij mente tradidimus, Non sufficit amplius sola lex propter

Aug. de lib. de grat. Christi. 2. 39.

Christi nimiam peccandi consuetudinem nisi Christi accedat non inspiratio charitatu per spiritum sanctum, sed imitandum & imitandum in doctrina Evangelica virtutis eius exemplum. Vnde Iulianus docet: In-

Lib. 2. oper. imp. ref. cont. 14 f. 401.

carnationem Christi iustitiæ normam (hoc est exemplum) fuisse non primam sed maximam. Quia & antequam Verbum caro fieret, ex ea fide quæ in Deum erat, & in Prophetis, & in multis alijs Sanctis felse virtutes. Veniente autem temporum plenitudine exalta in Christo iustitia norma resplenduit. Hæc est ergo proprie gratia Christi, qua juvantur soli Christiani. Nam antiquorum iustitiam defendebant esse potuisse, ut Augustinus dicit, per

ibid.

naturam & legem, tanquam per gratiam illius temporis propriam.

Ex quibus & alijs Sancti Doctoris verbis etiam patet, exemplam Christi, atque doctrinam Evangelicam idem omnino gratia censeferi genus, eo quod exemplum in ipsa doctrina Christi contineatur. Nam quamvis doctrina Christi quam tradebat cum ipse in hoc mundo viveret, & exemplum conversationis eius manifeste differrent, posteaquam tamen ex hoc mundo ad patriam ivit, exemplum virtutum ejus non amplius oculis hominum, actiones conversationis ejus intuentium, & imitatum obijcitur, sed ex doctrina Evangelica per Apostolos, eorumque successores prædicata humano generi innotescit; quamquam & aliâ consideratione exemplum Christi ad doctrinam referunt, nempe quia exemplum cum doctrinâ sit testimonium, quod verbis doctrina præcipit, idem quodammodo vita & factis docet: Quod significat Augustinus in Epistola ad Iulianum: Quod nobis, inquit, in gratia vel adiutorio Dei dicant, Dominum Christum bene vivendi præpositum exemplum, ad eandem doctrinam reuocant: quia scilicet in eius exemplo discimus, quem admodum vivere debeamus.

Et abentus ibid. c. 35.

Epist. 143. vers. 500.

Hanc ergo gratiam tanquam singularissimam supra legem plenis buccis passim Pelagiani inculcant & prædicant. Audi ipsum Hæresiarcham sui dogmatis agentem defensorum; Nam si ante legem ut diximus &c. iuste quidam & sancte vixisse referuntur, quanto magis post illustrationem adventus eius nos id posse credendum est, qui in saurati per Christi gratiam (nempe remissionis peccatorum) & in meliorem hominem renati sumus, qui sanguine eius expiati atque mundati ipsiusque exemplo ad perfectionem incitati iustitia, meliores illis esse debemus, qui ante legem fuere: meliores etiam quam fuere sub lege, dicente Apostolo: Peccatum vobis non dominabitur: non enim estis sub lege sed sub gratia. Quasi idcirco, ut observat Augustinus, peccatum alijs dominatum fuerit, qui sub lege fuerunt, vel etiamnum sunt, quia exemplum Christi non habuerunt sive non credant. Ostendit hunc eundem sensum clarius in commentarijs in hunc Apostoli locum; Non estis sub lege sed sub gratia: ubi interpretando dicit: gratiam vincendi & doctrinam præbuit Rom. 7, 22.

Lib. de grat. Christi. 38.

Rom. 6.

Rom. 6.

In Comment. ad c. 6. præbuit Rom. 7, 22.